

Datum
2017-05-02Dnr
2017-1663Ert datum
2017-04-04Ert dnr
N2017/00055/IFK

Avdelningen för forskning och innovation
Enheten för hållbar bioenergi
Josefin Thoresson
016-5442304
josefin.thoresson@energimyndigheten.se

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

n.registrator@regeringskansliet.semarie.loose@regeringskansliet.se

Yttrande angående rapporten "Metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan med omgivande samhälle"

Sammanfattning

- Energimyndigheten ställer sig positiv till grundtanken om prestationsbaserad bedömning av samverkan.
- Energimyndigheten tillstyrker förslaget i remissen om att den övergripande modellen behöver vidareutvecklas inom de områden som föreslås.
- Energimyndigheten rekommenderar att det skapas utrymme för att vidareutveckla metoden och genomföra en konsekvensanalys av bedömning av samverkan, samt för att ta fram en konkret modell med transparenta kriterier för möjlighet att bedöma och utvärdera kvalitet i samverkan inom forskning och utbildning.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten anser att samverkan mellan akademi och omgivande samhälle behövs för att kunna möta de övergripande samhällsutmaningarna inklusive ett hållbart energisystem. Att hitta incitament för lärosätenas samverkan med omgivande samhälle är ett viktigt verktyg för att kunna uppmuntra till det. Det är en god ambition att försöka hitta metoder och kriterier för bedömning av prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan för att förstärka kopplingen mellan forskning och långsiktigt kunskapsskapande för att möta samhällets utmaningar. Det arbete som föregått den aktuella rapporten är ett exempel på det. Här spelar väl avvägda kriterier med tydliga mål för vad samverkan förväntas leda till en viktig roll.

Energimyndigheten vill dock framhålla att det är två områden i förslaget som har behov av vidareutveckling och som det behöver skapas ett utrymme för att åtgärda:

- Det behövs ett tydliggörande av de hittills vaga kriterier som prestation och kvalitet i lärosätenas samverkan ska bedömas utifrån för möjlighet att

använda kriterierna för att mäta och utvärdera lärosätena med avseende på prestation och kvalitet i deras samverkan med omgivande samhälle. I det arbetet behöver flera alternativa ansatser, men också risker, beaktas och grundligt ses över innan ett eventuellt införande. Konsekvenserna av metoden bör utvärderas så snart det bedöms vara meningsfullt.

- Behov finns av tydliggöranden med hänvisningar till vad som är relevant forskningsbaserad kunskap och vad nyttiggörande av denna kunskap innebär.

Specifika synpunkter

Det genomförda arbetet har många förtjänster och är ett steg i rätt riktning genom att utgöra ett viktigt led i diskussionen gällande lärosätens relation till omgivande samhälle. Sannolikt har det bidragit till att lärosätena utvecklat egna processer för att arbeta mer med och värdesätta olika former av samverkan, samt har bidragit till att göra samverkan till en mer framträdande del av lärosätenas ordinarie verksamhet.

Energimyndigheten anser att en potentiell brist med principerna för modellen är de vagt beskrivna kriterierna i underlaget (i bilaga 9, s 7). Kriterierna finns till för att producera underlag till den slutliga, samlade bedömningen som utförs genom kollegial bedömning via en expertpanel. Energimyndigheten skulle vilja se en mer ingående och uttömmande diskussion av dessa kriteriers validitet och reliabilitet för att se i vilken utsträckning och på vilka grunder de valda kriterierna mäter kvalitet i samverkan. Exempelvis saknas specificering eller diskussion om kvalitetssäkrade indikatorer eller mått på prestation och kvalitet som skulle kunna användas som antingen jämförelse eller underlag för beslut om tilldelning av medel. Utifrån de två piloterna är det inte heller klart om de föreslagna kriterierna är utformade på ett sådant sätt att de går att mäta.

Energimyndigheten saknar vidare en konsekvens- och riskanalys av tänkbara effekter av att verkställa ett resursfördelningssystem som inkluderar värdering av kvalitet i lärosätenas samverkan. Energimyndigheten anser att en genomgång av alternativa ansatser och hur dessa ställer sig i förhållande till den modell som föreslås hade kunnat skapa möjligheter att jämföra och dra slutsatser av förtjänster, svagheter och konsekvenser mellan ansatser. Det hade även kunnat bidra till ökad trovärdighet för valet av modellen.

Energimyndigheten saknar även tydliga referenser till vad relevans och nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap är. Det beskrivs genom termer såsom "ömsesidighet" och "samskapande" respektive "förnyelse" och "tydliga resultat". Om dessa ska uppfattas som synonyma begrepp, eller om de förra ska anses utgöra förutsättningar för de senare, skulle detta behöva visas i ett förklarande resonemang. Här skulle Energimyndigheten även gärna vilja se en konsekvens- och riskanalys av tänkbara effekter av att verkställa ett resursfördelningssystem som inkluderar värdering av kvalitet i lärosätenas samverkan. Utvärdering av samverkan i praktiken kan riskera att missgynna och minska medelsfördelningen till ämnen vid lärosäten som bedriver samverkan på sätt som går utanför vad som

traditionellt setts som samverkan med civilsamhället. Kriterier med en uppdelning mellan akademiska områden kan vara nödvändigt för att undvika detta.

Energimyndigheten vill slutligen understryka att det finns stora värden i att se samverkan som en mångfald av olika metoder och arbetssätt som kan leda en ökad kunskapsnivå för vissa aktörer och bidra till den offentliga debatten såväl som till nya tjänster och produkter.

Beslut i detta ärende har fattats av avdelningschefen Rémy Kolessar. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit enhetscheferna Sara Bargi, Susanne Karlsson, juristen Päivi Asikainen, de seniora rådgivarna Svante Söderholm och Peter Stern. Föredragande har varit handläggaren Josefin Thoresson.

Rémy Kolessar
Josefin Thoresson